

ISSN: 1306-3111/1308-7290
NWSA-Fine Arts
NWSA ID: 2013.8.2.D0130

Status : Original Study
Received: September 2012
Accepted: February 2013

E-Journal of New World Sciences Academy

Hatice Ekinci

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur-Turkey
hekinici@mehmetakif.edu.tr

H. Ozan Demirtaş

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur-Turkey
ozan1984@yahoo.com

<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.2.D0130>

**BAROK DÖNEMİ PİYANO ESERLERİNİ YORUMLAMADA KARŞILAŞILAN SORUNLARA
İLİŞKİN MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitiminde yer alan barok dönem eserlerinin yorumlanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, belirlenen sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulması araştırmayı önemli kılmaktadır. Çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının görüşlerini almak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan anket, random olarak belirlenen 4 üniversiteden 172 öğrenciye uygulanmıştır. Anket maddelerine verilen yanıtların yüzde ve frekansları SPSS 15.0 programı ile analiz edilmiş, değişkenler arasındaki ilişkinin saptanmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, barok dönem eserlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yanıtlar arasında, lise türü ve sınıf değişkenine göre anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bunun yanında, öğrencilerin barok eserlerin deşifre aşamasında zorlandıkları, belirtilen teknik, stil özellikleri ve form yapısına ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Barok Dönem, Piyano Eğitimi,
Yorum, Barok Piyano Eserleri

**THE VIEWS OF MUSIC TEACHER CANDIDATES ABOUT PROBLEMS ENCOUNTERED IN
THE INTERPRETATION OF PIECES OF BAROQUE PERIOD**

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the views of music teacher candidates about problems encountered in the interpretation of pieces of baroque period. For this purpose, the research is important with regard to propose solutions to the problems. In this research, so as to gather opinions of music teacher candidates, the survey prepared by the researcher has been applied to 172 students from randomly chosen 4 universities. For this purpose, answers to the survey have been analyzed with SPSS 15.0 software and independent sample t-test was used for determining the relationship between the variables. As a result, no significant variation has been detected among the answers given by the music teacher candidates related to the difficulties in performing baroque period piano pieces according to class and high school variables. Besides, it is also determined that students have difficulties in sight-reading progressive of baroque period piano pieces and they haven't got enough knowledge about the technical-style characteristic and musical forms.

Keywords: Music Education, Baroque Period, Piano Education,
Interpretation, Baroque Piano Pieces

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Türkiye’de müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitiminde klasik batı müziğinin her dönemine ait eserlere yer verilmektedir. Öğrencilerden bu sanatsal dönemlerin stil özelliklerini yansıtan piyano eserlerini seslendirmeleri ve tanımaları beklenmektedir. Bu sanatsal dönemlerin en önemlilerinden biri de 1600-1750 yıllarını kapsayan barok dönemidir.

Barok dönemi, müzik tarihinde köklü yenilikleriyle bilinen bir dönemdir. Bu dönemde çalgı müziği o günlere kadar büyük önem taşıyan vokal müzik kadar önem kazanmış ve gelişmiştir.

Barok müziği, Rönesans müziğindeki sade ve tekdüze anlatımdan daha açık ve serbest bir üsluba sahiptir. Kontrastın ön planda olduğu barok eserlerinde piano (hafif) ve forte(kuvvetli) gibi nüanslar için müzik işaretleri yer almaya başlar, aynı zamanda ritmik yapıda da büyük gelişmeler olur. Vurgular Rönesans devrinden farklı olarak abartılmıştır. Barok eserlerinde bölüm sonları belirginleşir. Çalgı müziği büyük ilerleme gösterir. Konçerto, süit, sinfonia, üvertür gibi çalgı müzik formlarının yanı sıra oratoryo, kantat ve opera vokal müzik formları ortaya çıkmıştır. 17. yüzyılın sonlarına doğru sonat formu, önce ‘konçerto grosso’ daha sonra ise ‘konçerto’ biçimine dönüşmüştür.

Portekizce bir sözcük olan “Barroco” sözcüğünden dünya dillerine geçen barok terimi; “şekilsiz, biçimsiz, kalitesiz inci” anlamına gelmektedir. Barok döneminde çok popüler olan kemancılar Jean Pierre Guignon ile Jean Baptiste Anet’nin stillerini karşılaştıran Fransız filozof Noel-Antoine Pluche, Guignon’nun çalma stilini “Denizin üstünde kolaylıkla erişebileceği birçok pırlanta dururken denizin en dibindeki şekilsiz, biçimsiz incileri (yani barokları) arayıp bulmaya çalışıyor.” diyerek eleştirirken ilk kez barok kelimesini müzikle ilişkilendirmişti. Bu sebeple abartılı süslemelerin ve gösterişin hüküm sürdüğü bu 150 yıllık döneme barok dönemi denmeye başlanmıştır.

“Barok Müzik” terimi yaklaşık 1600 ile 1750 yılları arasında bir dönemi ve bu dönemde yaygın biçimde kullanılan Avrupa klasik müziğine ait belirli stilleri ifade etmekte kullanılmaktadır. Müziksel anlamda Rönesans döneminden sonra başlayan bu dönemi klasik dönem izlemiştir” (Arapgırlıoğlu & Kalan, 2011:38).

Barok döneminde, Rönesans’ta kilise egemenliğinde varlığını sürdüren modal yapıdan tonal yapıya geçilerek tekdüze tınlar yerini, çalgıların birbirleriyle adeta yarışır duruma geldiği bir müzik anlayışına bırakmıştır. Karşıtlık, yani kontrast adı verilen bu temel üzerine kurulan barok dönemi müziğinde *ricercare* ve *toccata* gibi çalgı müziği türleri doğmuştur. Ayrıca çalgı müziğindeki karşıtlık, zaman içinde hızla gelişerek konçerto geleneğini doğurmuştur. Rönesans dönemindeki müziğin aksine barok dönemi müziğinde yapıtın bir bölümünün veya tamamının bittiğini haber veren ve dinleyicide bitiş hissi uyandıran kadanslar kullanılmaya başlanmıştır. Zengin armoni, ritim dokusu, süslemelerin fazla kullanımı ve ses gürlüğünün yapıtın bütününde önem kazanması barok dönemi müziğinin temel özellikleri arasındadır.

Barok döneminin popüler çalgısı klavsen, bugün bildiğimiz piyanoya çok benzese de mekanizma, ses rengi ve çalış tekniği bakımından piyanodan tamamen farklıdır. Piyanoda sesin gürlüğünü azaltmak ve çoğaltmak mümkün iken, klavsene bunu yapmak mümkün değildir. Bugün piyanoda icra edilen barok dönemde bestelenmiş yapıtların büyük bir çoğunluğu aslında klavsen için bestelenen yapıtlardır.

Barok dönemi piyano eserlerinin doğru yorumlanabilmesi için öncelikle;

- Barok dönemi bestecileri ve stil özelliklerine,
- Barok dönemine özgü piyano çalma tekniklerine (portato, non legato, legato vb.),
- Barok müzik formlarına (menuet, invention, prelüde, fantaisie vb.),
- Süsleme çeşitlerine (tril, mordan, grupetto vb),
- Kontrpuan tekniğine (ezgiye karşı ezgi),
- Pedalların dönem stil özelliklerine uygun şekilde kullanımına,
- Doğru parmak numaraları kullanımına dikkat edilmesi gerekmektedir.

Barok döneminde yaşamış bir müzik teorisyeni olan Jacques Rousseau barok dönem müziğini şöyle tanımlamıştır: "Barok müzik, armoninin açık seçik olmadığı, modülasyonlar ve uyumsuzluklarla dolu entonasyonları güç ve hareketi zor olan müziktir" (Wikipedia, 2010).

Barok dönemde eski kilise modlarının yerini majör ve minör tonalite kavramı almıştır. Ayrıca kromatik diziler de eserlerde yer almaya başlamıştır.

Bach'ın "İyi Düzenlenmiş Klavye" (Welltempered Clavier) adlı eseri tonalite kavramının oluşmasında önemli bir yere sahiptir. Polifoninin yanında Homofonik stil (eşlikli tek ses) Bach'a kadar büyük ilerleme göstermiştir. Kontrapuntik (yatay) çok seslendirme, yerini armonik (dikey) tınılara bırakmaya başlamıştır.

"Kontrpuan çoksesliliği, "doldurma" işlevi gören yardımcı melodilerle değil, birbiriyle uyuşan melodilerin yarattığı mimariyle bütünlüğe kavuşur" (Say, 2002).

Şifreli bas (basso continuo) kullanılmaya başlamıştır. Bu uygulamada basta bulunan tek sesli partinin altında armonik şifreler bulunmaktadır. Çalgı topluluklarındaki klavsen partisi sürekli bas şifrelerine göre düzenlenmektedir. Kalın rejisterli çalgılar da bu şifreye göre ara sololar yapabilmeye özgürlüğüne sahiptir.

Barok dönem müziğinde armonik yapı, melodik yapı ve müziksel cümleler eserin karakteristiğini şekillendiren temel özelliklerdendir. Barok müzikte cümleler genellikle bir gerilim ve rahatlama hissi uyandıracak şekilde düzenlenmişlerdir. Armonik açıdan bakıldığında; cümlenin ilk yarısı olan soru cümlesi, genel tonalitedeki ilgili dominant tonuna ulaşır. Cümlenin ikinci yarısı olarak yanıt cümlesi, tonik notasına ulaşarak ideal müzik cümlesini tamamlamış olur. Bu durum Barok Dönemi müziksel özellikleri açısından genellik arz etmesine karşın, müziksel cümlelerin uzunluğu, kalış ya da durak etkisi verilip verilmemesi konularında besteciler arasında birçok anlayış farklılıkları vardır (Delikara, 2010:206).

Süslemelerin kullanım açısından doruğa ulaştığı dönem Barok Dönem'dir. Bu nedenle yorumu konusunda da en çok tartışılan dönem yine Barok Dönem olmuştur. Kimi besteciler süslemeleri eserlerinde son derece basit bir taslak halinde belirterek yorumu icracıya bırakırken kimi besteciler de en ince detaylarıyla süslemeleri eserlerinde belirterek icracının bu standartların dışına çıkmamasını istemişlerdir. Yorum ve icrası konusundaki bu karmaşa süslemelerin sembollerinde ve isimlerinde de yaşanmıştır. Bu konu üzerinde teorisyenler ve besteciler (C.P.E. Bach, Quantz) bilimsel çalışmalar ve araştırmalar yapmış, süslemeler konusunda ortak ve tek bir yön izleme çabasına düşmüşlerdir. Bu gayretler kısmen de olsa işe yaramış, süslemeler artık temel hatlarıyla belirginleşmeye ve standartlaşmaya başlamıştır. Fakat tüm bunlara rağmen süslemeler konusu günümüzde de olduğu gibi tam bir netlik ve kesinlik kazanamamıştır. Hala farklı fikirler ortaya atılmakta ve tartışılmaktadır. Bu ayrılıklar ve

farklılıklar ise günümüz eğitimcilerinin ve öğrencilerinin süslemeler konusuna her zaman bir şüphe ve belirsizlik içerisinde yaklaşmalarına neden olmuştur (Petenkaya, 2006:3-4).

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerinin, piyano eğitiminde barok dönemin stil özelliklerini istenilen düzeyde kavrayamadıkları ve bu döneme ait eserleri seslendirirken beklenen düzeyde performans sergileyemedikleri gözlenmiştir. Öğrencilerin çalıştıkları barok dönemi piyano eserlerine yönelik bilişsel ve beceri düzeylerinin yeterli olmadığı düşünülmektedir.

Bu araştırmada yukarıda belirtilen problemden yola çıkarak, Türkiye’de müzik eğitimi veren kurumlarda lisans I ve IV düzeyinde piyano eğitimi alan öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerini seslendirmelerinde karşılaştıkları sorunları bilimsel veriler ışığında tespit etmek ve ulaşılan bulgulara yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir:

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda lisans piyano programında her yarıyıl barok dönem eserleri yer almaktadır. Araştırma; öğrencilerin bu eserlerin deşifre aşaması, teknik ve stil özelliklerine ilişkin güçlüklerin tespiti ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulması bakımından önem taşımaktadır.

Çalışmanın problem cümlesi şöyledir: “Müzik öğretmeni adaylarının barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?”

Alt problem cümleleri de şöyledir.

- Öğrencilerin barok dönemi eserlerini yorumlamalarında karşılaştıkları sorunlar arasında mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir fark var mıdır?
- Öğrencilerin barok dönemi eserlerini yorumlamalarında karşılaştıkları sorunlar arasında sınıf değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
- Çalışılan barok dönemi piyano eserleri öğrenci düzeye uygunluğuna ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı nasıldır?
- Öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerinde belirtilen teknik sorunlarla karşılaşma durumlarının dağılımı nasıldır?
- Öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerine ilişkin belirtilen stil özellikleri sorunlarıyla karşılaşma durumlarının dağılımı nasıldır?
- Öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik belirtilen çözüm önerilerine katılma durumlarının dağılımı nasıldır?

Araştırmada;

- Yöntemin araştırma ve çalışma için uygun nitelikte olduğu,
- Örneklem kümesinin evreni temsil ettiği,
- Ulaşılan kaynakların yeterli ve güvenilir olduğu,
- Araştırma yapılacak anabilim dallarındaki öğretimin; uygulanan program, kullanılan yöntem ve teknikler bakımından önemli bir farklılık göstermediği temel sayıltılarından hareket edilmiştir.

Ayrıca araştırma, ulaşılabilen barok dönemi piyano eserleri, piyano eğitimiyle ilgili ulaşılabilen kaynaklar ve süre ve olanaklar bakımından araştırmacının ayırabildiği maddi olanaklar ile sınırlı tutulmuştur.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalları'nda yürütülmekte olan piyano derslerinde barok dönemi eserlerinin seslendirilmelerine ilişkin gözlemlenen sorunların incelenmesi amacıyla betimsel bir çalışma niteliğindedir.

Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerini almak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu öğrencilere uygulanmıştır. Anketin geçerliliği için uzman görüşüne başvurulmuştur. Anket modelleri için toplam 5 uzmana başvurularak kapsam geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca anket hazırlanmadan önce anket sorularının belirlenmesi için ulaşılabilen öğrencilere açık uçlu sorular yöneltilmiş, barok dönemi piyano eserlerinin seslendirilmesinde karşılaşılan sorunların belirlenmesi için bu sorulara yanıt aranmıştır. Güvenirlik için yapılan Cronbach Alpha analizi sonucu güvenirlilik katsayısı 0,83 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Denizli Pamukkale Üniversitesi, Mehmet Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalları oluşturmaktadır.

Müzik öğretmeni adaylarının barok dönemi piyano eserlerini yorumlamalarında karşılaştıkları sorunlarına ilişkin görüşleri sınıf ve lise türü değişkenine göre ele alınmıştır. Bu amaçla, anket maddelerine verilen yanıtların sınıflara göre yüzde ve frekansları SPSS 15.0 programı ile analiz edilmiştir ve bağımsız örneklem T-Testi kullanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Bu bölümde araştırmada yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördüğü üniversiteye göre dağılımları

(Table 1. Distribution of the students participating in the survey according to their universities)

Öğrenim Görülen Kurum	f	%
İstanbul Marmara Üniversitesi	25	14,5
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	40	23,3
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	27	15,7
Denizli Pamukkale Üniversitesi	80	46,5
TOPLAM	172	100

Öngörülen sorunların belirlenmesi için Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Marmara Üniversitelerine bağlı Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki 1 ve 4. sınıfta öğrenim gören 172 öğrenciye anket yapılmıştır. Bu anket sonuçlarının öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre ve okudukları sınıf seviyelerine göre aralarında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile hesaplanmıştır.

Tablo 2. Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre dağılımları

(Table 2. Distribution of the students participating in the survey according to the high schools from which they graduated)

Mezun Olunan Lise Türü	f	%
Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	123	71,5
Diğer Liseler	49	28,5
TOPLAM	172	100

Ankete katılan 172 öğrencinin 123'ü Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunu olduğunu, geriye kalan 49 öğrenci ise Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri haricindeki liselerden mezun olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunlarının ankete katılım oranı tabloda da gösterildiği gibi %71,5 iken, diğer liselerden mezun olduklarını belirten öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı ise %28,5'tir.

Tablo 3. Ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre dağılımları

(Table 3. Distribution of the students participating in the survey according to their classes)

Öğrenim Görülen Sınıf Türü	f	%
Lisans I	63	36
Lisans IV	109	64
TOPLAM	172	100

Ankete katılan 172 öğrencinin 63'ü Lisans I'de öğrenim gördüğünü, geriye kalan 109 öğrencinin ise Lisans IV'te öğrenim gördüğünü belirtmişlerdir. Bu durumda Lisans I düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ankete katılım oranı %36 iken, Lisans 4 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ankete katılım oranı ise %64'tür.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The First Sub Problem)

Tablo 4. Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre verdikleri cevaplar arasındaki anlamlılık düzeyi

Table 4. Significance level between the students' answers according to the high schools from which they graduated

Lise türü	N	X	ss	T	sd	p
AGSL	123	127,61	20,48	0,40	170	,69
Düz Lise	49	126,24	18,75			

Tablo 4, Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre verdikleri cevaplar arasındaki anlamlılık düzeyini göstermektedir. Tabloya göre anlamlılık değeri $p=.646$ olarak bulunmuştur. Buna göre p değeri $0,05 < ,646$ olduğundan AGSL mezunu öğrenciler ile diğer lise mezunu öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde piyano eğitimine başlayan öğrencilerin barok dönemi eserlerinin yorumlanmasında düz lise mezunlarına göre daha az sorunla karşılaşmaları beklenirken iki grup arasında anlamlı bir farkın saptanmaması, AGSL öğrencilerinin barok dönemi eserlerinin özelliklerini yeterince kavrayamadıklarını ya da derslerde bu eserlere yeterince yer verilmemiş olduğunu düşündürmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The Second Sub Problem)

Tablo 5. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre verdikleri cevaplar arasındaki anlamlılık düzeyi
(Table 5. Significance level between the students' answers according to their grade levels)

Sınıf Düzeyi	N	X	ss	T	sd	p
1.Sınıf	63	128,5	18,63	0,63	170	,53
4.Sınıf	109	126,5	20,73			

Tablo 5, öğrencilerin öğrenim gördükleri lisans düzeyine göre verdikleri cevaplar arasındaki anlamlılık düzeyini göstermektedir. Tabloya göre anlamlılık değeri $p=.53$ olarak bulunmuştur. Buna göre $p=.53 > 0,05$ olduğundan 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin barok dönemi piyano eserlerinin seslendirilmesinde karşılaşılan sorunlara verdiği cevaplar arasında anlamlı bir fark yoktur.

Mezun olma aşamasındaki 4. Sınıf öğrencilerinin barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında 1.sınıf öğrencileriyle çoğunlukla aynı sorunlarla karşılaşmaları, bu öğrencilerin lisans eğitimi süresince barok dönemi eserlerinin stil özellikleri ve yorumlanması konusunda yeterince özenin gösterilmediğini düşündürmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The Third Sub Problem)

Tablo 6. Barok dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu konusunda belirtilen sorunlara ilişkin öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları

(Table 6. Distribution of the students' answers to the stated problems about the appropriateness of the baroque period piano pieces to the students' levels)

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	F	%	f	%
Çalışmam gereken barok dönemi piyano eserleri düzeyime uygundur.	76	44,2	43	25,0	53	30,9	172	100
Düzeyme uygun daha farklı barok dönemi piyano eserlerini çalışmak isterim.	95	55,3	42	24,4	35	20,4	172	100

Tablo 6'da, "çalışmam gereken barok dönemi piyano eserleri düzeyime uygundur" maddesine öğrencilerin %44,2'si katılıyorum, %25'i kısmen katılıyorum yanıtını verirken %30,9'u ise bu eserlerin düzeylerine uygun olmadıklarını ifade etmiştir.

"Düzeyme uygun daha farklı barok dönemi piyano eserlerini çalışmak isterim" maddesine katılan öğrencilerin oranı %55,3 iken çalışmak istemediğini belirtenlerin oranı sadece %20,4'tür. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının barok dönemi piyano eserlerinin düzeylerine uygun olduğunu belirtmişler ancak çalışılan eserlerin dışında daha farklı barok dönem eserlerini de çalışmak istedikleri görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The Fourth Sub Problem)

Tablo 7. Barok dönemi piyano eserlerinin teknik özelliklerine ilişkin belirtilen sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları
(Table 7. Distribution of the students' answers to the problems based on the technical features of baroque period piano pieces)

Maddeler	Katılıyor um		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyor um	
	F	%	f	%	f	%
Barok dönemi piyano eserlerini kolaylıkla deşifre edebiliyorum.	51	29,7	51	29,7	70	40,7
Barok dönemi piyano eserlerinde yer alan süsleme işaretlerinin (tril, mordan, grupetto vb) nasıl seslendirilmesi gerektiğini bilmiyorum.	119	69,2	35	20,3	18	10,5
Barok dönemi piyano eserlerinde pedalı nasıl kullanacağımı biliyorum.	47	27,3	40	23,3	85	49,4
Barok dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer alması el koordinasyonunu sağlamamı zorlaştırıyor.	58	33,8	33	19,2	81	47,1
Barok dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları birleştiremiyorum.	93	54,0	28	16,3	51	29,7
Barok dönemi piyano eserlerinde ezgisel yapının karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yapıyorum.	54	31,4	45	26,2	73	42,4
Barok dönemi piyano eserlerinde başları istenilen şekilde yapamıyorum.	97	56,3	29	16,9	46	26,8
Barok dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde seslendirebiliyorum.	38	22,1	48	27,9	86	50,0
Barok dönemi piyano eserlerinde kullanılan portato tekniğini doğru uygulamakta zorlanıyorum.	40	23,3	32	18,6	100	58,1
Barok dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenim ayrıntılı olarak açıklıyor.	72	41,8	44	25,6	56	32,5
Barok dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberliyorum.	47	27,3	39	22,7	86	50,0
Sessiz geçiş tekniğini <u>doğru</u> uygulayamıyorum.	91	52,9	41	23,8	40	23,3

"Barok dönemi piyano eserlerini kolaylıkla deşifre edebiliyorum" maddesine katılan ve kısmen katılan öğrencilerin oranları % 29,7'dir. Bu eserleri kolaylıkla deşifre edemediğini belirten öğrencilerin oranı ise %40,7'dir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun deşifre aşamasında zorlanmaları, barok dönem eserlerinin kontpuan çok seslendirme tekniği ile yazılmasından, bol süsleme içermesinden ve eserlerin karmaşık yapısından kaynakladığı düşünülmektedir.

Barok dönemde sıkça kullanılan süslemelerin nasıl seslendirilmesi gerektiği ile ilgili madde için %69,2'lik büyük bir çoğunluk yeterli bilgiye sahip değilim ifadesini seçerken; öğrencilerin %20,3'ü ise kısmen katıldığını ifade etmiştir. Bu maddeye katılmadığını belirten öğrencilerin oranı ise %10,5'tir. Öğrencilerin %49,4'ü barok dönemi piyano eserlerinde pedalı nasıl kullanacağını bilmediğini belirtmiştir. Barok dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer alması öğrencilerin koordinasyonunu zorlaştırmadığı verilerden anlaşılmaktadır. Bu maddeye ilişkin öğrencilerin %47,1'i hiç sorun yaşamadığını belirtmiştir.

"Barok dönemi piyano eserlerinde ezgisel yapının karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yapıyorum" maddesine ilişkin ankete katılan öğrencilerin %31,4'ü "katılıyorum", %26,2'si "kısmen katılıyorum" ve %42,4'ü de "katılmıyorum" seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin olarak öğrencilerin %57,6'sı barok dönemi eserlerinin karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yaptıklarına kısmen ya da tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %56,3'ü, barok dönemi piyano eserlerinde yer alan bağları istenilen şekilde yapamadıklarını düşünmektedirler. %50,0'luk bir oranla öğrenciler barok dönemi piyano eserlerini kısa sürede, istenilen düzeyde seslendiremediklerini ifade etmişlerdir. Barok döneminde başsız ancak koparmadan, taşıyarak anlamlarına gelen portato tekniğini uygulamakta zorlananların oranı %23,3'te kalırken zorlanmayanların oranı %58,1'dir. "Barok dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları birleştiremiyorum" maddesine "katılıyorum" ve "kısmen katılıyorum" seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin oranları toplamı %70,3'tür. Buna göre öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları büyük oranda birleştiremedikleri söylenebilir.

Bu verilere göre öğrencilerin büyük bir kısmının portato tekniğini doğru uygulamakta zorluk çekmediği anlaşılmaktadır. "Barok dönemi piyano eserlerinin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenim ayrıntılı olarak açıklıyor" maddesi için öğrencilerin %41,8'i "katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %32,5'i ise bu maddeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Barok dönemi piyano eserlerini kolaylıkla ezberlediğini belirten öğrencilerin oranı %50,0 iken sessiz geçiş tekniğini doğru uygulayamayanların oranı %52,9 olarak saptanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin yarısının barok dönem eserlerini ezberlemekte güçlük çekmelerinin bu eserlerin karmaşık, polifonik yapısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin barok dönem eserlerindeki süslemeleri ve bağları büyük çoğunlukla yapamamaları bu konuya ilişkin teorik bilgilerinin eksikliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The Fifth Sub Problem)

Tablo 8. Barok dönemi piyano eserlerinde belirtilen stil özelliklerine ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları

(Table 8. Distribution of the students' answers to the confronted problems based on the style features seen in baroque period piano pieces)

Maddeler	Katılıy orum		Kısmen Katılıy orum		Katılmıy orum	
	f	%	f	%	f	%
Barok dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.	32	18,6	39	22,7	101	58,7
Barok dönemi stil özellikleri hakkında piyano öğretmenim gerekli açıklamaları yapıyor.	65	37,8	47	27,3	60	34,9
Barok dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını tanımıyorum.	93	54,1	39	22,7	40	23,2
Barok dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapılar kulağıma yabancı geliyor.	89	51,8	35	20,3	48	27,9
Füglerde yer alan temaları ayırt edemiyorum.	91	52,9	52	30,2	29	16,9

"Barok dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahibim" ibaresine katılan öğrencilerin oranı %18,6, katılmayanların oranı ise %58,7'dir. Bu veriler ışığında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun barok dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri hakkında yeterli bilgilerinin olmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin %37,8'i barok dönemi stil özellikleri hakkında piyano öğretmenlerinin gerekli açıklamaları yaptığını, %34,9'u ise öğretmenlerinin gerekli açıklamaları yapmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %54,1'nin barok dönemi piyano eserlerinin yazıldığı müzik formlarını tanımadıklarını göstermektedir.

%51,8'lik bir oranla öğrencilerin büyük bir çoğunluğu barok dönemi piyano eserlerindeki ezgisel yapının kulaklarına yabancı geldiğini ifade etmiştir.

Füglerde yer alan temaları ayırt edebilmeye ilişkin maddeye öğrenciler %52,9 oranında katıldığını ve %30,2 oranında ise kısmen katıldığını belirtmişlerdir. Böylece öğrencilerin %83,1'lik çoğunluğu füglerde yer alan temaları tamamen ya da kısmen ayırt edemediği görülmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun barok dönem stil özellikleri ve formlarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadıkları, eserlerin ezgisel yapılarına aşina olmadıkları ve füglerde yer alan temaları ayırt edemedikleri görülmektedir. Bu durumun lisans programında piyano ders saatinin teorik bilgilerden ziyade performans üzerinde yoğunlaşmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca, ankete katılan birinci sınıf öğrencilerinin müzik tarihi ve müzik biçimleri derslerini henüz almamış olmalarının bu sonucu doğurmuş olabileceği düşünülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular (Findings About The Sixth Sub Problem)

Tablo 9. Barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin öğrencilerin verdiği cevapların dağılımları

(Table 9. Distribution of the students' answers to the proposed solutions about the problems confronted while playing baroque period piano pieces)

Maddeler	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
Barok dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer alması, eseri daha kolay kavramama yardımcı olur.	102	59,3	30	17,4	40	23,3
Barok dönemi piyano eserlerinde süsleme işaretlerinin açıklımları (ayrıntılı açıklamaları) yer almalıdır.	107	62,2	35	20,3	30	17,5
Barok dönemi piyano eserlerinde parmak numaralarının belirtilmesi çalışmamı kolaylaştırır.	120	69,8	27	15,7	25	14,5
Barok dönemi piyano eserlerinde nüans işaretlerinin yer alması eserleri seslendirmemi kolaylaştırır.	125	72,7	28	16,3	19	10,6
Çalıştığım barok dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örnekleri çalışmamı kolaylaştırıp daha zevkli hale getirir.	104	60,5	32	18,6	36	42,9

"Barok dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer alması, eseri daha kolay kavramama yardımcı olur" ifadesiyle ilgili öğrencilerin %59,3'ü katılıyorum, %17,4'ü kısmen katılıyorum, %23,3'ü ise katılmıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Böylece öğrencilerin %76,7'si barok dönemi piyano eserlerinde besteciler hakkında bilgilerin yer almasının eseri kavramaya yardımcı olduğu konusuna kısmen ve tamamen katılmışlardır.

Öğrencilerin %62,2'si "Barok dönemi piyano eserlerinde süsleme işaretlerinin açıklımları (ayrıntılı açıklamaları) yer almalıdır" ifadesine katıldığını belirtmiştir.

Öğrencilerin %69,8'i barok dönemi piyano eserlerinde parmak numaralarının belirtilmesinin çalışmalarını kolaylaştırdığını belirtmiştir.

"Barok dönemi piyano eserlerinde nüans işaretlerinin yer alması eserleri seslendirmemi kolaylaştırır" maddesi için öğrencilerin %60,5'i katılıyorum şikkını işaretlemiştir. Böylece nüans işaretlerinin öğrencilerin barok dönemi piyano eserlerini yorumlamasında önemli olduğu söylenebilir.

"Çalıştığım barok dönemi piyano eserlerinin ses kayıt örnekleri çalışmamı kolaylaştırıp daha zevkli hale getirir" ifadesine öğrencilerin %60,5'i katılmıştır. Bu bulguya göre barok dönemi piyano

eserlerinin ses kayıt örneklerinin piyano öğrencilerinin çalışmalarını zevkli hale getirdiği söylenebilir.

Ankette belirtilen çözüm önerilerine öğrencilerin büyük çoğunluğunun katıldığı görülmektedir. Bu sonuçtan hareketle barok dönem eserlerinin yapılarının öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılabilir yorumlanabilmesi için yukarıda belirtilen çözüm önerilerinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

- Barok dönem eserlerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin, AGSL mezunu öğrenciler ile diğer lise mezunu öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.
- 4. Sınıf Öğrencilerinin barok dönemi piyano eserlerinin seslendirilmesinde karşılaşılan sorunlara verdiği cevaplar arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
- Barok dönemi piyano eserlerinin öğrenci düzeyine uygunluğu konusunda karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrencilerin verdiği cevaplara göre, öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının barok dönemi piyano eserlerinin düzeylerine uygun olduğu ancak çalışılan eserlerin dışında daha farklı barok dönem eserlerini de çalışmak istedikleri tespit edilmiştir.
- Barok dönemi piyano eserlerinde teknik özelliklere ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevaplara göre, barok dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer alması öğrencilerin koordinasyonunu zorlaştırmadığı, eserlerin karmaşık ve atlamalı olmasından dolayı hata yaptıkları, eserleri kısa sürede ve istenilen düzeyde seslendiremedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin büyük bir kısmının portato tekniğini doğru uygulamakta zorluk çekmediği, eserlerin yorumuna yönelik teknik bilgileri piyano öğretmenin ayrıntılı olarak açıkladığı tespit edilmiştir. Barok dönemi piyano eserlerinin deşifre aşamasında karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrencilerin verdiği cevaplar doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun deşifre aşamasında zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Barok dönemi piyano eserlerinde stil özelliklerine ilişkin karşılaşılan sorunlara öğrencilerin verdiği cevaplara göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun barok dönemi piyano eserlerinin stil özellikleri, bestecileri ve müzik formları hakkında yeterli bilgilerinin olmadığı, eserlerinde sağ ve sol elde yer alan karmaşık tartımları büyük oranda birleştiremedikleri sonucuna varılmıştır. Bunun yanında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun füglerde yer alan temaları ayırt edemedikleri saptanmıştır.
- Barok dönemi piyano eserlerinin yorumlanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin öğrencilerin verdiği cevaplara göre, ankette belirtilen çözüm önerilerine öğrencilerin büyük çoğunluğunun katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

- Öğrencilere barok dönem çok seslendirme tekniklerinden olan kontrpuan içeren eserlerle düzenli deşifre çalışmaları yaptırılarak öğrencilerin nota okuma alışkanlıkları daha üst düzeye çıkarılabilir.
- Öğrencilere verilecek barok dönemi piyano eserlerinin belirlenmesinde öğrencilerin de görüşlerinin ve beğenilerinin dikkate alınması önerilmektedir. Böylelikle öğrencilerin eserlerini daha kolay benimseyecekleri düşünülmektedir. Ayrıca

barok dönemi eser repertuarında çeşitlilik sağlanması öğrencilerin çalışma motivasyonu açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

- Barok dönemi piyano eserlerinde yer alan süslemelerin nasıl seslendirilmesi gerektiğini detaylı açıklayan açılımların nota kitaplarında daha fazla yer alması veya yeni oluşturulacak kitaplarda süsleme tekniklerine daha ayrıntılı olarak yer verilmesinin öğrenciler açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Barok dönemi piyano eserlerinde her iki elde de ezgilerin yer almasının el koordinasyonlarını sağlamalarını zorlaştırdığını söyleyen öğrenciler için el koordinasyonlarını geliştirici egzersizlere daha fazla önem vermeleri önerilmektedir.
- Barok dönemi piyano eserlerinin stil özelliklerinin öğrencilerin piyano eğitiminde kullanacakları metotlarda ayrıntılı bir şekilde yer alması yararlı olabilir.
- Piyano derslerinde öğrencilerin çoğunlukla çaldıkları eser ya da etüdün bestecisi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı açıktır. Buna dayanarak eserin bestecisini ve yaşadığı dönemin özelliklerini bilmemek eseri doğru özellikleriyle çalmayı zorlaştıracaktır. Bu nedenle barok dönemi piyano albümlerinde notalar kadar eserin bestecisi hakkında da bilgilerin bulunması, derslerde bu bilgilere yer verilmesi piyano eğitimine katkı sağlayabilir.
- Barok dönemin önemli bir müzik formu olan füglerde farklı şekillerde birçok kez tekrarlanan temanın yoğun armonik ve melodik yapı içerisinde ayırt edilebilmesini sağlamanın eseri çalabilmede önemli bir adım olduğu gerçeği ele alındığında öğrencilere füglerin deşifre aşamasında temaları tek tek belirlemek öğrenci açısından faydalı olabilir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Y.Doç.Dr. Hatice Ekinci Danışmanlığında, Ozan Demirtaş tarafından yapılan yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Arapgirlioğlu, H. ve Kalan, K.B., (2011). Barok Müziğinde "Ritim ve Ölçü Yapılarıyla Tempo ve Vurgu Noktaları Arasındaki İlişki"ye Yönelik Stilistik Bir İnceleme, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Sayı/No.1, Sayfa: 38, Malatya.
2. Bastien, J.W., (1988). How To Teach Piano Successfully. California, Sayfa:248,
3. Delikara, A., (2010). Barok Dönemi Çalgı Müziğinde Seslendirme/Yorumlama Özellikleri, New World Science Academy, Vol. 5, Sayı: 4, Sayfa:206, Elazığ.
4. Petenkaya, S., (2006). Piyano Öğrencilerinin Barok Dönem Süslemelerine İlişkin Bilgi ve Performans Düzeylerinin Saptanması. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara, Sayfa 3-4.
5. Say, A., (2002). Müziğin Kitabı. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, Sayfa:12.
6. Wikipedia, (2010). http://tr.wikipedia.org/wiki/Barok_muzik. Erişim: 19.12.2010
7. William, S.N., (1950). The Pianist's Problems, New York: Harper & Row, Sayfa: 73.